

การดำเนินงานขับเคลื่อนโรงเรียนคุณธรรมของผู้บริหาร สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นนทบุรี
Implementation of Driving the Moral School of the
Administrators Under the Office of Nonthaburi Secondary
Educational Service Area

¹พนิดา ปราบโจร Phanida Prabjone

²ลัดดาวัลย์ เพชรโรจน์ Laddawan Petchroj

^{1,2}คณะศิลปศาสตร์, มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์

^{1,2}Faculty of Liberal Arts, Ratchaphruek University

¹Corresponding author, e-mail: phanidap64@gmail.com

Received October 24, 2023; Revised September 22, 2024; Accepted: September 24, 2024

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาการดำเนินงานขับเคลื่อนเป็นโรงเรียนคุณธรรม และ 2) เปรียบเทียบการดำเนินงานขับเคลื่อนเป็นโรงเรียนคุณธรรม จำแนกตามข้อมูลส่วนบุคคล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นนทบุรี กลุ่มตัวอย่างคือ คณะผู้บริหาร และครูใน สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นนทบุรี จำนวน 322 คน ใช้วิธีการสุ่มแบบ แบ่งชั้น เครื่องมือคือ แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลด้วย ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การ ทดสอบค่าที และความแปรปรวนทางเดียว ผลการวิจัย พบว่า 1) การดำเนินงานขับเคลื่อนโรงเรียน คุณธรรมของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นนทบุรี โดยรวมอยู่ในระดับ มากทุกด้าน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการประเมินผล รองลงมาคือ ด้านการ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ด้านการนิเทศติดตามโรงเรียนคุณธรรม ด้านการวางแผนของโรงเรียนคุณธรรม ด้านการส่งเสริมสนับสนุนและเสริมแรง ด้านการดำเนินการสร้างเครือข่ายและการมีส่วนร่วม และ ด้านการประชาสัมพันธ์ตามลำดับ 2) ผลการเปรียบเทียบการดำเนินงานขับเคลื่อนโรงเรียนคุณธรรม ของผู้บริหาร จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ส่วนรายด้านพบว่า อายุ ประสบการณ์ทำงาน และขนาดโรงเรียนแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: การดำเนินงานขับเคลื่อน; โรงเรียนคุณธรรม; ผู้บริหารสถานศึกษา

Abstract

The objectives of this research were 1) study the implementation of driving moral schools and 2) compare the implementation of driving moral schools classified

by personal data. Under the Office of Nonthaburi Secondary Education Service Area The sample consisted of 322 administrators and teachers in schools under the Office of Nonthaburi Secondary Educational Service Area using stratified random sampling. The tool was a questionnaire. Data were analyzed by mean and standard deviation. t-test and one-way ANOVA. The research results were as follows: 1) Implementation of driving moral school administrators under the Office of Nonthaburi Secondary Education Service Area Overall, it was at a high level in all aspects. when considering side by side the highest average was evaluation, followed by learning exchange. supervision and follow-up to moral schools Moral School Planning Promotion, support and reinforcement in terms of networking and participation and public relations, respectively. Classified by personal factors, it was found that the overall picture was not different. As for each side, it was found that age, work experience and different school sizes The statistical significance was at the .05 level.

Keywords: Implementation of Driving; Moral School; School administrators

บทนำ

โครงการโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. เป็นการดำเนินงานเพื่อสืบสานพระราชปณิธานเดินตามรอยเบื้องพระยุคลบาทของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ตามพระราชประสงค์ของสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 10 ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้ดำเนินการตามนโยบายภายใต้กรอบยุทธศาสตร์ชาติเกี่ยวกับเรื่องคุณธรรม ตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการจัดทำ “โครงการโรงเรียนคุณธรรม สพฐ.” ขึ้น เพื่อพัฒนาโรงเรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานให้นักเรียน ครู ผู้บริหาร และบุคลากรทางการศึกษาตระหนักรู้ เข้าใจและมีกระบวนการคิดอย่างมีเหตุผลซึมซับคุณค่าแห่งคุณธรรมความดีอย่างเป็นธรรมชาติและสร้างความรู้สึกลึกซึ้งซาบซึ้งใจ รวมทั้งสร้างเครือข่ายชุมชนองค์กรแห่งคุณธรรม โดยประสานความร่วมมือจากหน่วยงาน และองค์กรที่ทำงานด้านคุณธรรมอย่างเป็นรูปธรรมที่ชัดเจน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2560)

การขับเคลื่อนโครงการโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. เป็นเรื่องที่ทั้งผู้บริหาร ครู นักเรียนและบุคลากรที่เกี่ยวข้องภายในโรงเรียนต้องร่วมมือกันดำเนินงาน เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองนักเรียน ชุมชน และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องจากทุกภาคส่วนทั้งภาครัฐและเอกชน โดยการสร้างการมีส่วนร่วมสร้างเครือข่ายในการขับเคลื่อนนโยบายสู่การปฏิบัติในรูปแบบต่างๆ ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา สร้างและพัฒนาให้มียุทธศาสตร์ความรู้/นวัตกรรมการสร้างเสริมคุณธรรม จริยธรรมอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ ร่วมกันตรวจสอบ นิเทศ ติดตาม จากทั้งภายในโดยผู้บริหาร ครู และผู้ที่เกี่ยวข้อง และภายนอก โดยศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำไปสู่การพัฒนาและปรับเปลี่ยนพฤติกรรมที่พึงประสงค์ให้เพิ่มขึ้น และปรับเปลี่ยนพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ให้ลดลง (ปัทมวดี วีรภักดิ์ และคณะ, 2560) ในการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมจะต้องจัดการเรียนรู้ในโรงเรียนที่เน้นให้ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม ถือว่าเป็นบทบาทหน้าที่ของผู้บริหารในการ

เป็นผู้นำในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาคุณภาพนักเรียนให้เป็นบุคคลที่ใฝ่รู้ใฝ่เรียน มีคุณธรรม จริยธรรม สามารถคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาได้ และพัฒนาครูผู้สอนในการสอนให้ สอดคล้องกับความสามารถ ความสนใจ ความต้องการ และเจตคติของผู้เรียน โดยเน้นนักเรียนเป็น ศูนย์กลาง เน้นกระบวนการเรียนรู้ให้สามารถเรียนรู้ขึ้นเพื่อการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องและนำไปใช้ในการ สร้างและเตรียมทรัพยากรมนุษย์ ให้ประเทศมีคุณภาพที่เหมาะสมและสอดคล้องกับการพัฒนา เศรษฐกิจและสังคมของประเทศแบบยั่งยืน ซึ่งผู้บริหารโรงเรียนจะต้องกำหนดกลยุทธ์ โดย เปลี่ยนแปลงกระบวนการเรียนรู้ให้ผู้เรียนรู้จักแสวงหาความรู้และเรียนรู้ด้วยตนเองมากยิ่งขึ้น และ ผู้บริหารจะต้องเร่งรัดพัฒนาครูอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง ให้เป็นผู้ที่มีศักยภาพที่เหมาะสมที่จะให้ การศึกษาอบรมพัฒนาเยาวชนของชาติในฐานะที่เป็นทรัพยากรมนุษย์ที่มีความสำคัญต่อประเทศชาติ (ไชยพร เรื่องแห้ว, 2556)

ในปัจจุบันสังคมไทยมีการเปลี่ยนแปลงหลายด้านทำให้เปลี่ยนวิถีชีวิตของมนุษย์เดิมที่อยู่ ด้วยกันแบบพึ่งพาอาศัย กลายเป็นสังคมที่ขาดคุณธรรมจริยธรรม เอาเปรียบเอารัดเอาเปรียบกัน ขาดน้ำใจเอื้อ อำนวยต่อกัน ส่งผลให้เยาวชนไทยในปัจจุบันมีพฤติกรรมที่แสดงออกในทางที่ไม่เหมาะสม ไม่พึง ประสงค์ ขาดคุณธรรมจริยธรรม ผลจากการพัฒนาประเทศในระยะผ่านมาให้มีความสำคัญเฉพาะด้าน เศรษฐกิจ ทำให้เกิดการขยายตัวทางเศรษฐกิจในอัตราสูง มีความก้าวหน้าทางวัตถุและเทคโนโลยีใหม่ ๆ อย่างรวดเร็ว ประกอบกับอิทธิพลทางวัฒนธรรมต่างชาติเข้ามามีบทบาทในสังคมไทย อีกทั้งกระแส สังคมเกี่ยวกับค่านิยมในการเลียนแบบได้มีอิทธิพลอย่างมากต่อความประพฤติ และการแสดงออก ทำให้ประสบปัญหาในเรื่องพฤติกรรมทางลบ เช่น การมั่วสุม หนีเรียน แต่งกายไม่ถูกระเบียบ ใช้ โทรศัพท์มือถือผิดกาลเทศะ ขาดความเป็นระเบียบเรียบร้อย เช่น เข้าแถว-เดินแถวไม่เป็นระเบียบ ไม่ มีสัมมาคารวะ พูดคำหยาบ ขาดความรับผิดชอบ เช่น ไม่ตั้งใจเรียน ลอกการบ้าน ไม่ส่งการบ้าน ไม่ ปิดน้ำ-ไฟหลังใช้ ไม่รักษาความสะอาดในโรงเรียน ขาดจิตสำนึกสาธารณะ ขาดความซื่อสัตย์สุจริต เช่น ลักขโมย พูดโกหก ทูจจริตการสอบ เก็บของได้ไม่ส่งคืน พฤติกรรมเสี่ยง ความก้าวร้าว เช่น สูบ บุหรี่ ดื่มเหล้า เล่นการพนัน ทะเลาะวิวาท ติดเกม ฟุ่มเฟือย ทำลายทรัพย์สินของส่วนรวม ข่มขู่รังแก เพื่อน-รุ่นน้อง ตั้งครุภรรยาเรียน เป็นต้น ซึ่งปัญหาเหล่านี้ล้วนเป็นผลที่เกิดจากการขาดคุณธรรม จริยธรรม และส่งผลกระทบโดยตรงต่อคุณภาพชีวิต สภาพจิตใจ อารมณ์ความรู้สึก และร่างกาย ดังนั้นเป็นเรื่องที่จำเป็นอย่างยิ่งในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของคนไทยในสังคมให้เป็นคนดี มี ความซื่อสัตย์สุจริต ขยัน อดทน สามารถพึ่งพาตนเองได้ ปัญหาความเสื่อมถอยทางวัฒนธรรมของ เยาวชนและคนในสังคม อาทิ การให้คุณค่าและความนิยมกับความสนุกสนานและความพึงพอใจ การ ละเลยเรื่องระเบียบวินัยขาดความรับผิดชอบ ขาดความเคารพเกรงใจต่อผู้อาวุโสกว่า ติดการสร้างอัตลักษณ์ส่วนตัวผ่านทางสังคมออนไลน์ ติดเกมอินเทอร์เน็ตและมีการใช้ภาษาไทยที่ไม่เหมาะสม การ เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารและสื่อทางสังคมมีภาพของการใช้ความรุนแรงและความไม่เหมาะสมทางเพศ ซึ่งขาดการกำกับควบคุมอย่างมีประสิทธิภาพ ส่งผลให้เยาวชนมีพฤติกรรมก้าวร้าวและพฤติกรรมเสี่ยง ต่อการก่ออาชญากรรม และปัญหาดังกล่าวในวัยรุ่นเพิ่มสูงขึ้น การปล่อยปละละเลยให้มีการแพร่ ระบาดของยาเสพติดในแหล่งชุมชนและเข้าไปในบริเวณใกล้เคียงสถานศึกษา รวมทั้งปัญหาคนไทย เข้าสู่วงจรการพนันมากขึ้น เช่น การเล่นหวย การเล่นพนันฟุตบอล ด้วยเหตุเหล่านี้ กระทรวงศึกษาธิการจึงได้กำหนดวิสัยทัศน์ในแผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่

12 พ.ศ. 2560 – 2564 ว่า “มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้คู่คุณธรรม มีคุณภาพชีวิตที่ดี มีความสุขในสังคม” โดยได้กำหนดยุทธศาสตร์ไว้ในยุทธศาสตร์ที่ 1 ยุทธศาสตร์พัฒนาหลักสูตรกระบวนการเรียนการสอน การวัดผลและประเมินผลที่มุ่งหวังให้คนไทยมีคุณธรรมจริยธรรม มีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลงและการพัฒนาประเทศในอนาคต (แผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่ 12 พ.ศ. 2560 – 2564) (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2560).

โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตอนต้นบุรีรัมย์เป็นโรงเรียนที่นักเรียนมีปัญหาทางด้านคุณธรรม ซึ่งเป็นพฤติกรรมในการขาดวินัย เช่น การมาโรงเรียนสาย การหนีเรียน การแต่งกายไม่ถูกระเบียบ การใช้โทรศัพท์มือถือถือผิดกาลเทศะ การเข้าแถว-เดินแถวไม่เป็นระเบียบ ไม่มีสัมมาคารวะ การพูดคำหยาบในโรงเรียน ทั้งขาดความรับผิดชอบในส่วนรวม คือ การไม่ปิดน้ำ-ไฟหลังใช้ ไม่รักษาความสะอาดในโรงเรียน ขาดความซื่อสัตย์สุจริต มีการลักขโมย พุดโกหก และทุจริตการสอบ ทั้งยังมีพฤติกรรม คือ การสูบบุหรี่ ดื่มเหล้า เล่นการพนัน ทะเลาะวิวาท และติดเกม ทำให้เกิดปัญหาในคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ ที่มุ่งเน้นให้เยาวชนทุกคนมีความรู้ ความสามารถ เป็นคนดี คนเก่ง และมีความสุข จากสภาพปัญหาที่กล่าวมาข้างต้น ทำให้ผู้วิจัยอยากทราบการบริหารจัดการขับเคลื่อนโรงเรียนคุณธรรม เพื่อนำมาใช้เป็นแนวทางในการขับเคลื่อนโรงเรียนคุณธรรม ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตอนต้นบุรีรัมย์ โดยใช้กระบวนการพัฒนาโรงเรียนคุณธรรม ซึ่งมีการดำเนินการขับเคลื่อนโรงเรียนคุณธรรม ดังนี้ 1) การวางแผนของโรงเรียนคุณธรรม 2) การสร้างการมีส่วนร่วม 3) การส่งเสริมสนับสนุนและเสริมแรง 4) การนิเทศติดตามโรงเรียนคุณธรรม 5) การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ 6) การประเมินผล และ 7) การประชาสัมพันธ์ มาใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เพื่อเป็นเครื่องมือสำคัญในการสร้างกลไกในการขับเคลื่อนโรงเรียนคุณธรรมให้ประสบความสำเร็จต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาการดำเนินงานขับเคลื่อนเป็นโรงเรียนคุณธรรม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตอนต้นบุรีรัมย์
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูในการดำเนินงานขับเคลื่อนเป็นโรงเรียนคุณธรรม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตอนต้นบุรีรัมย์ จำแนกตามข้อมูลส่วนบุคคลของผู้บริหาร และครูผู้สอน

วิธีดำเนินการวิจัย

บทความวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ประกอบด้วย

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วยคือ ผู้บริหาร และครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตอนต้นบุรีรัมย์ ทั้งหมด 18 โรงเรียน รวมทั้งสิ้น 2,003 คน (ข้อมูลสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตอนต้นบุรีรัมย์ ณ วันที่ 1 กันยายน พ.ศ. 2565) และกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย เป็นคณะผู้บริหาร และครูผู้สอนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาจังหวัดนนทบุรี ปีการศึกษา 2565 ทั้งหมด 18 โรงเรียน จำนวน 322 คน ผู้วิจัยได้กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยพิจารณาจากตารางกำหนดขนาดของ Kerjcie, R.V., and

Morgan, D.W. และใช้การสุ่มโดยวิธีสุ่มแบบแบ่งชั้น เพื่อให้ทุกหน่วยประชากรได้มีโอกาสเป็นตัวอย่าง

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถาม เกี่ยวกับการดำเนินงานขับเคลื่อนโรงเรียนคุณธรรม ในพื้นที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นนทบุรี แบ่งออกเป็น 2 ตอน

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคล มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Check List) เพื่อทราบถึงตัวแปรอิสระ ที่ได้กำหนดไว้ คือ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ทำงาน และขนาดโรงเรียน

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการดำเนินงานขับเคลื่อนโรงเรียนคุณธรรม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาจังหวัดนนทบุรี โดยพัฒนาจาก ปัสวดี วีรภักดี และคณะ (2560) ในการดำเนินงานขับเคลื่อนโรงเรียนคุณธรรม ประกอบด้วย 7 ด้าน คือ ด้านการวางแผนของโรงเรียนคุณธรรม ด้านการสร้างการมีส่วนร่วม ด้านการส่งเสริมสนับสนุนและเสริมแรง ด้านการนิเทศติดตามโรงเรียนคุณธรรม ด้านการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ด้านการประเมินผล และด้านการประชาสัมพันธ์ ซึ่งสรุปเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย เป็นแบบมาตราวัดประเมินค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามแนวคิดของ ลิเคอร์ท (Likert Scale) ที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามตามวัตถุประสงค์ (Index of Items Objective Congruence: IOC) ซึ่งได้ค่าความตรง (Validity) ระหว่าง .67-1.00 ทุกข้อ และมีความเที่ยง (Reliability) ทั้งฉบับเท่ากับ .87

3. การเก็บรวบรวมข้อมูลการดำเนินงานขับเคลื่อนโรงเรียนคุณธรรม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาจังหวัดนนทบุรี โดยการส่งแบบสอบถามด้วยตนเองไปยังสถานศึกษา และเก็บคืนด้วยตนเองด้วยแบบสอบถามออนไลน์ผ่าน Google form

4. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดของโรงเรียน โดยการหาความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage) วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินงานขับเคลื่อนโรงเรียนคุณธรรม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาจังหวัดนนทบุรี โดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และวิเคราะห์เปรียบเทียบการดำเนินงานขับเคลื่อนโรงเรียนคุณธรรม จำแนกตามระดับการศึกษา โดยใช้การทดสอบค่าที (t-test Independent Samples) จำแนกตามอายุ ประสบการณ์ทำงาน และขนาดโรงเรียน โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนรายกลุ่ม (One-Way-Analysis of Variance: ANOVA) โดยทำการทดสอบรายคู่แบบ LSD

ผลการวิจัย

1. วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 พบว่า การดำเนินงานขับเคลื่อนเป็นโรงเรียนคุณธรรม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัศึกษานนทบุรี โดยรวมอยู่ในระดับมากทุกด้าน ($\bar{X}$ =3.97, S.D. 0.36) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการประเมินผล ($\bar{X}$ =4.39, S.D.=0.58) รองลงมาคือ ด้านการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ต่อมา ด้านการนิเทศติดตามโรงเรียนคุณธรรม ด้านการวางแผนของโรงเรียนคุณธรรม ด้านการส่งเสริมสนับสนุนและเสริมแรง ด้านการดำเนินการสร้างเครือข่ายและการมีส่วนร่วม และด้านการประชาสัมพันธ์ ตามลำดับ ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานขับเคลื่อนโรงเรียนคุณธรรมของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร โดยรวม

ด้านที่	การดำเนินงานขับเคลื่อนโรงเรียนคุณธรรม	ระดับความคิดเห็น			
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	อันดับ
1	ด้านการวางแผนของโรงเรียนคุณธรรม	3.95	0.48	มาก	4
2	ด้านการดำเนินการสร้างเครือข่ายและการมี	3.79	0.52	มาก	6
3	ส่วนร่วม	3.81	0.50	มาก	5
4	ด้านการส่งเสริมสนับสนุนและเสริมแรง	4.04	0.57	มาก	3
5	ด้านการนิเทศติดตามโรงเรียนคุณธรรม	4.18	0.37	มาก	2
6	ด้านการแลกเปลี่ยนเรียนรู้	4.39	0.58	มาก	1
7	ด้านการประเมินผล	3.67	0.56	มาก	7
	ด้านการประชาสัมพันธ์				
รวม		3.97	0.36	มาก	

2. วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 พบว่า การดำเนินงานขับเคลื่อนโรงเรียนคุณธรรมของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร จำแนกตามอายุที่ต่างกัน โดยรวมไม่แตกต่างกัน และรายด้านที่มีอายุต่างกัน มีด้านการประเมินผล และด้านการประชาสัมพันธ์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับการดำเนินงานขับเคลื่อนโรงเรียนคุณธรรมของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร จำแนกตามอายุ

การดำเนินงาน ขับเคลื่อนโรงเรียน คุณธรรม	ไม่เกิน 30 ปี		ตั้งแต่ 31-40 ปี		ตั้งแต่ 41-50 ปี		ตั้งแต่ 50 ปี ขึ้นไป		F	P
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. ด้านการวางแผน ของโรงเรียน คุณธรรม	4.03	0.47	3.90	0.45	3.97	0.46	3.92	0.53	0.99	0.39
2. ด้านการ ดำเนินการสร้าง เครือข่ายและการมี ส่วนร่วม	3.83	0.53	3.74	0.54	3.78	0.49	3.82	0.52	0.44	0.72
3. ด้านการส่งเสริม สนับสนุนและ เสริมแรง	3.87	0.49	3.81	0.52	3.78	0.45	3.82	0.53	0.35	0.78
4. ด้านการนิเทศ ติดตาม	4.21	0.52	3.98	0.56	4.00	0.55	4.04	0.62	0.27	0.84

โรงเรียนคุณธรรม										
5 . ตั ำ น ก ำ ร	3.67	0.62	3.69	0.51	3.63	0.57	3.70	0.58	1.02	0.35
แลกเปลี่ยนเรียนรู้										
6 . ตั ำ น ก ำ ร	4.22	0.30	4.05	0.43	4.25	0.31	4.21	0.38	5.25**	0.00
ประเมินผล										
7 . ตั ำ น ก ำ ร	4.42	0.52	4.23	0.68	4.48	0.54	4.47	0.51	3.80**	0.01
ประชาสัมพันธ์										
รวม	4.04	.35	3.91	0.39	3.98	0.34	4.00	0.37	1.48	0.21

** ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .01

การดำเนินงานขับเคลื่อนโรงเรียนคุณธรรมของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตอนต้นบุรีรัมย์ ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานขับเคลื่อนโรงเรียนคุณธรรมของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตอนต้นบุรีรัมย์ โดยรวมไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า การดำเนินงานขับเคลื่อนโรงเรียนคุณธรรมของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตอนต้นบุรีรัมย์ ในรายด้านทุกด้านไม่มีความแตกต่างกัน ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับการดำเนินงานขับเคลื่อนโรงเรียนคุณธรรมของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตอนต้นบุรีรัมย์ จำแนกตามระดับการศึกษา

การดำเนินงานขับเคลื่อน โรงเรียนคุณธรรม	ปริญญาตรี		ปริญญาโท และสูงกว่า		t	p
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. ด้านการวางแผนของโรงเรียนคุณธรรม	3.91	0.49	4.00	0.45	1.62	0.10
2. ด้านการดำเนินการสร้างเครือข่ายและการมีส่วนร่วม	3.76	0.52	3.82	0.52	1.10	0.26
3. ด้านการส่งเสริมสนับสนุนและเสริมแรง	3.79	0.50	3.85	0.50	1.04	0.29
4. ด้านการนิเทศติดตามโรงเรียนคุณธรรม	4.00	0.59	4.09	0.53	1.43	0.15
5. ด้านการแลกเปลี่ยนเรียนรู้	4.16	0.39	4.19	0.35	0.76	0.44
6. ด้านการประเมินผล	4.42	0.54	4.36	0.63	0.95	0.34
7. ด้านการประชาสัมพันธ์	3.65	0.54	3.69	0.59	0.62	0.53
รวม	3.96	0.37	4.00	0.36	1.07	0.28

การดำเนินงานขับเคลื่อนโรงเรียนคุณธรรมของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตอนต้นบุรีรัมย์ จำแนกตามประสบการณ์ทำงานที่ต่างกัน โดยรวมไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า การดำเนินงานขับเคลื่อนโรงเรียนคุณธรรมของผู้บริหาร สังกัดสำนักงาน

เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร จำแนกตามประสบการณ์ทำงาน ด้านการวางแผนของโรงเรียนคุณธรรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่นๆ ไม่แตกต่างกัน ดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับการดำเนินงานขับเคลื่อนโรงเรียนคุณธรรมของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร จำแนกตามประสบการณ์ทำงาน

การดำเนินงานขับเคลื่อน โรงเรียนคุณธรรม	ตั้งแต่ 1-5 ปี		ตั้งแต่ 6-10 ปี		ตั้งแต่ 11 ปี ขึ้นไป		F	P
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. ด้านการวางแผนของโรงเรียนคุณธรรม	3.89	0.48	4.05	0.45	3.87	0.49	4.78**	0.00
2. ด้านการดำเนินการสร้างเครือข่ายและการมีส่วนร่วม	3.74	0.58	3.86	0.44	3.75	0.51	2.06	0.12
3. ด้านการส่งเสริมสนับสนุนและเสริมแรง	3.79	0.52	3.87	0.48	3.76	0.48	1.17	0.31
4. ด้านการนิเทศติดตามโรงเรียนคุณธรรม	4.03	0.57	4.08	0.57	3.98	0.56	0.58	0.55
5. ด้านการแลกเปลี่ยนเรียนรู้	4.23	0.37	4.16	0.38	4.11	0.35	2.66	0.07
6. ด้านการประเมินผล	4.36	0.57	4.35	0.64	4.52	0.47	2.00	0.13
7. ด้านการประชาสัมพันธ์	3.67	0.58	3.68	0.55	3.64	0.55	0.09	0.91
รวม	3.96	0.37	4.01	0.37	3.97	0.34	0.76	0.46

** ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .01

การดำเนินงานขับเคลื่อนโรงเรียนคุณธรรมของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร จำแนกตามขนาดโรงเรียนที่ต่างกัน โดยรวมไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการนิเทศติดตามโรงเรียนคุณธรรมและด้านการประชาสัมพันธ์แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่นๆ ไม่แตกต่างกัน ดังตารางที่ 5

ตารางที่ 5 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับการดำเนินงานขับเคลื่อนโรงเรียนคุณธรรมของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร จำแนกตามขนาดโรงเรียน

การดำเนินงานขับเคลื่อน โรงเรียนคุณธรรม	ขนาดใหญ่และ ใหญ่พิเศษ		ขนาดกลาง		ขนาดเล็ก		F	P
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. ด้านการวางแผนของโรงเรียนคุณธรรม	4.01	0.46	3.93	0.51	3.92	0.45	1.04	0.35
2. ด้านการดำเนินการสร้างเครือข่ายและการมีส่วนร่วม	3.81	0.48	3.72	0.56	3.83	0.49	1.49	0.22
3. ด้านการส่งเสริมสนับสนุนและเสริมแรง	3.82	0.44	3.75	0.51	3.88	0.53	2.04	0.13
4. ด้านการนิเทศติดตาม	4.17	0.48	3.96	0.59	4.01	0.59	3.67*	0.02

โรงเรียนคุณธรรม								
5. ด้านการแลกเปลี่ยนเรียนรู้	4.24	0.30	4.17	0.40	4.13	0.40	2.23	0.10
6. ด้านการประเมินผล	4.44	0.52	4.34	0.63	4.41	0.58	0.85	0.42
7. ด้านการประชาสัมพันธ์	3.62	0.50	3.59	0.57	3.79	0.59	4.33*	0.01
รวม	4.02	0.31	3.92	0.39	4.00	0.38	2.00	0.13

* ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

อภิปรายผลการวิจัย

1. การดำเนินงานขับเคลื่อนเป็นโรงเรียนคุณธรรม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 จังหวัดนนทบุรี โดยรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งพบว่าการประเมินผลเป็นตัวแปรสำคัญสำหรับการดำเนินงานขับเคลื่อนเป็นโรงเรียนคุณธรรม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 จังหวัดนนทบุรี ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารและครูต้องการให้มีผลการประเมินสะท้อนกรอบการพัฒนาโรงเรียนคุณธรรมไปยังโรงเรียนอื่นๆ หรือชุมชนโดยรอบ มีการตัดสินใจหาครูต้นแบบได้รับการพัฒนาศักยภาพในการออกแบบและจัดการเรียนรู้เชิงบูรณาการความรู้คู่ ความดี มีการตัดสินใจดำเนินการโรงเรียนคุณธรรมโดยชุมชน มีการตัดสินใจหาครูต้นแบบคุณธรรมที่ดีงาม มีการตัดสินใจให้รางวัลครูต้นแบบคุณธรรมที่ดีงามให้กับนักเรียน และครูได้รับการพัฒนาศักยภาพในการออกแบบและจัดการเรียนรู้เชิงบูรณาการความรู้คู่ความดี และมีการวัดกระบวนการการบริหารงานโรงเรียนคุณธรรมส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงด้านคุณธรรมของนักเรียนด้วย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของจักรี วงศ์อักษร ได้ศึกษาประสิทธิผลการดำเนินงานโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 ผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิผลการดำเนินงานโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. โดยรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ พฤติกรรมที่พึงประสงค์เพิ่มขึ้น เกิดกระบวนการมีส่วนร่วม มีกระบวนการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมทั้งโรงเรียน เป็นแหล่งเรียนรู้ด้านพัฒนาคุณธรรม มีกลไกคณะทำงานและใช้โครงงานคุณธรรมเป็นเครื่องมือที่ทุกคนมีส่วนร่วมในการลงมือปฏิบัติเพื่อพัฒนาโรงเรียนคุณธรรม มีองค์ความรู้/นวัตกรรม การสร้างเสริมคุณธรรมและมีการบูรณาการกับการจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียน และพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ลดลง (จักรี วงศ์อักษร, 2560) และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ญัฐพร ส่งศรี ได้วิจัยเรื่อง การบริหารจัดการโรงเรียนคุณธรรม ของโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายบ้านโป่งที่ 3 ผลการวิจัยพบว่า การบริหารจัดการโรงเรียนคุณธรรม ของโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายบ้านโป่งที่ 3 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่ามัธยฐานจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้การวางแผนงานคุณธรรม สร้างกลไกการลงมือปฏิบัติงาน กำหนดการติดตามนิเทศงาน และการประเมินผลการปฏิบัติงาน (ญัฐพร ส่งศรี, 2561)

นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของปัญญเดช พันธุ์วัฒน์ ได้วิจัยเรื่อง การติดตามประเมินผล และสังเคราะห์องค์ความรู้โครงการโรงเรียนคุณธรรมในสังกัดกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า โครงการประสบผลสำเร็จตามตัวชี้วัดในการประเมินโดยด้านบริบท (C) โครงการ มีความสอดคล้องกับการจัดการเรียนการสอนที่สอดแทรกคุณธรรม จริยธรรมตามหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการและสอดคล้องกับนโยบายของโรงเรียน มีความต่อเนื่องของกิจกรรมหลักในการ

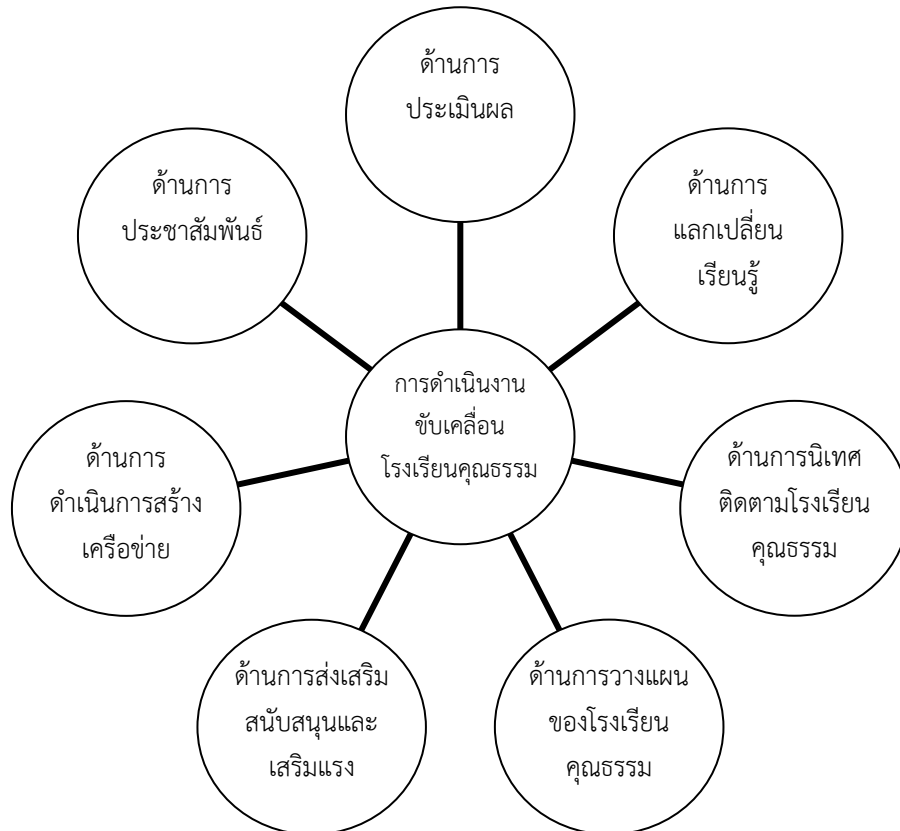
ดำเนินงาน และมีกิจกรรมย่อยในการกระตุ้นให้เกิดการมีส่วนร่วมของครู นักเรียน ผู้บริหารโรงเรียน ผู้ปกครอง บุคลากรทางการศึกษาและชุมชนอย่างต่อเนื่องในการกำหนดทิศทางร่วมกันในการวางแผนพัฒนาโรงเรียนคุณธรรม ด้านปัจจัย เข้า (I) ความพร้อมของทรัพยากร (4M) ในการดำเนินงานส่งผลให้เกิดความร่วมมือและเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนงานตาม “คุณธรรมเป้าหมาย” และวางแผนในการดำเนินกิจกรรมของโรงเรียน “คุณธรรมอัตลักษณ์” ด้านกระบวนการ (P) กระบวนการดำเนินงานที่มีความต่อเนื่องในแต่ละกิจกรรมที่ส่งเสริมให้เกิดองค์ความรู้และสามารถถ่ายทอดสู่ผู้อื่นได้โดยมีผู้บริหารครูแกนนำ นักเรียนแกนนำ ผู้ปกครอง บุคลากรทางการศึกษา และหน่วยงานสนับสนุน (ปัญญาเดช พันธุ์วัฒน์, 2560)

2) การเปรียบเทียบการดำเนินงานขับเคลื่อนเป็นโรงเรียนคุณธรรม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสายนนทบุรี พบว่า การดำเนินงานขับเคลื่อนโรงเรียนคุณธรรมของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสายนนทบุรี จำแนกตามอายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ทำงาน และขนาดโรงเรียนโดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ส่วนรายด้านของการดำเนินงานขับเคลื่อนโรงเรียนคุณธรรมของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสายนนทบุรี จำแนกตามอายุ ได้แก่ ด้านการประเมินผล และด้านการประชาสัมพันธ์ จำแนกตามประสบการณ์ทำงาน ได้แก่ ด้านการวางแผนของโรงเรียนคุณธรรม และด้านการประเมินผล และขนาดโรงเรียน ได้แก่ด้านการนิเทศติดตามโรงเรียนคุณธรรมและด้านการประชาสัมพันธ์ต่างกัน การดำเนินงานขับเคลื่อนโรงเรียนคุณธรรมของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสายนนทบุรีแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการประเมินโรงเรียนคุณธรรมนั้นมีการสะท้อนกรอบการพัฒนาไปยังโรงเรียนอื่นๆ หรือชุมชนโดยรอบ

ทั้งยังมีข้อมูลสารสนเทศด้านคุณธรรม มีการเผยแพร่ผ่านช่องทางสื่อสังคมออนไลน์ ได้แก่ ไลน์ เฟสบุ๊ก วิดีโอ ชุมชนมีส่วนร่วมในนวัตกรรมการสร้างเครือข่ายและการมีส่วนร่วมด้านคุณธรรมจริยธรรม มีการวางแผนการดำเนินงานพัฒนาด้านครู นักเรียน และชุมชนในการพัฒนาโรงเรียนคุณธรรมอย่างชัดเจน และมีการจัดกิจกรรมบูรณาการสู่การเรียนรู้ภายในโรงเรียนคุณธรรม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของจักรี วงศ์อักษร ได้ศึกษาประสิทธิภาพการดำเนินงานโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เขต 23 ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารโรงเรียน ครู ผู้รับผิดชอบงานโรงเรียนคุณธรรม และครูผู้สอน ที่มีสถานภาพ การดำรงตำแหน่งต่างกัน ที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีขนาดแตกต่างกัน (จักรี วงศ์อักษร, 2560) และยังสอดคล้องกับมยุรี คำปาเชื้อ ที่ศึกษาเรื่องบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนวิถิพุทธ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานครเขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารและครูที่มีประสบการณ์แตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนวิถิพุทธ ไม่แตกต่างกัน (มยุรี คำปาเชื้อ, 2553) และยังสอดคล้องกับนุชนา เรื่องเดชไชย ได้ศึกษาเรื่อง การส่งเสริมคุณธรรมพื้นฐานสำหรับนักเรียนโรงเรียนบ้านหัววัง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรีเขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ครูที่มี อายุ และระดับการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นต่อการส่งเสริมคุณธรรมพื้นฐานสำหรับนักเรียน ทั้งโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน (นุชนา เรื่องเดชไชย, 2561)

องค์ความรู้ใหม่

การดำเนินงานขับเคลื่อนโรงเรียนคุณธรรมของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 11 ต้องประกอบด้วย 7 ด้าน คือ 1) ด้านการประเมินผล 2) ด้านการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ 3) ด้านการนิเทศติดตามโรงเรียนคุณธรรม 4) ด้านการวางแผนของโรงเรียนคุณธรรม 5) ด้านการส่งเสริมสนับสนุนและเสริมแรง 6) ด้านการดำเนินการสร้างเครือข่ายและการมีส่วนร่วม และ 7) ด้านการประชาสัมพันธ์

บทสรุป

การดำเนินงานขับเคลื่อนโรงเรียนคุณธรรม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาจังหวัดนนทบุรี ซึ่งประกอบด้วย 7 ด้าน ด้านการวางแผนของโรงเรียนคุณธรรม ด้านการสร้างการมีส่วนร่วม ด้านการส่งเสริมสนับสนุนและเสริมแรง ด้านการนิเทศติดตามโรงเรียนคุณธรรม ด้านการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ด้านการประเมินผล และด้านการประชาสัมพันธ์ และข้อเสนอแนะต่างๆ เพื่อพัฒนาองค์กรทางการศึกษาให้บรรลุเป้าหมายที่ต้องการอย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผลสูงสุด

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1.1 ด้านการวางแผนของโรงเรียนคุณธรรม ผู้บริหารและครูควรมีการชี้แจงแนวทางการดำเนินงานพัฒนาโรงเรียนคุณธรรม แผนปฏิบัติการให้ผู้ที่เกี่ยวข้องในโรงเรียนทราบอย่างทั่วถึง และควรมีการกำหนดวิสัยทัศน์การพัฒนาโรงเรียนคุณธรรมอย่างชัดเจน เพื่อให้ทุกฝ่ายได้มีโอกาสทำงานมีส่วนร่วมไปพร้อมกัน เพื่อให้การดำเนินงานขับเคลื่อนโรงเรียนคุณธรรมเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

1.2 ด้านการดำเนินการสร้างเครือข่ายและการมีส่วนร่วม ผู้บริหารและครูควรมีเครือข่ายชุมชนภายนอกเป็นแบบอย่างด้านคุณธรรม จริยธรรม และควรให้นักเรียนมีส่วนร่วมในวัตรกรรมการสร้างเครือข่ายและการมีส่วนร่วมด้านคุณธรรม จริยธรรมด้วย เพราะการดำเนินการสร้างเครือข่ายเป็นสิ่งสำคัญในการดำเนินการขับเคลื่อนโรงเรียนคุณธรรมให้ประสบความสำเร็จ ทั้งนี้ทุกฝ่ายควรมีการประสานงานและทำงานร่วมกันอย่างมีคุณภาพ เพื่อให้การทำงานมีประสิทธิภาพตามความสำเร็จของงาน

2. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

2.1 ควรศึกษาปัจจัยพื้นฐานของการดำเนินงานขับเคลื่อนโรงเรียนคุณธรรมของผู้บริหาร เช่น โครงสร้างการบริหาร พฤติกรรมของผู้บริหาร วัฒนธรรมองค์กร สภาพชุมชนที่โรงเรียนตั้งอยู่ และรายได้ของครู

2.2 ควรศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการดำเนินงานขับเคลื่อนโรงเรียนคุณธรรมของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นนทบุรี

2.3 ควรศึกษาการดำเนินงานขับเคลื่อนโรงเรียนคุณธรรมของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นนทบุรี เปรียบเทียบกับหน่วยงานอื่นร่วมด้วย

เอกสารอ้างอิง

- จักรี วงศ์อักษร. (2560). การประเมินโครงการคุณธรรมในโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. ตามหลักอิทธิบาท 4 ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครสวรรค์. *วารสารวิจัยวิชาการ*, 5(5): 265-278.
- ไชยพร เรืองแท้. (2556). “บทบาทของสถานศึกษาในการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมแก่นักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1”. *วิทยานิพนธ์พุทธศาสตร์ มหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา*. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- ณัฐพร สงศรี. (2561). การบริหารจัดการโรงเรียนคุณธรรม ของโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายบ้านโป่งที่ 3. *วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา*. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- นุชนภา เรืองเดชไชย. (2561). “การส่งเสริมคุณธรรมพื้นฐานสำหรับนักเรียนโรงเรียนบ้านหัววัง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรีเขต 2”. *วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์ มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา*. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยเกริก.
- ปภัสวดี วีรภิตติ และคณะ. (2560). *มาตรฐานและตัวชี้วัด โรงเรียนคุณธรรม สพฐ.* นนทบุรี: บริษัท สหมิตรพรินต์ติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด.

- ปัญญาเดช พันธวัฒน์. (2560). การติดตามประเมินผลและสังเคราะห์องค์ความรู้โครงการโรงเรียนคุณธรรมในสังกัดกรุงเทพมหานคร. *วารสารผู้ตรวจการแผ่นดิน*, 10(1): 123-169.
- มยุรี คำปาเชื้อ. (2553). “บทบาทของผู้บริหารโรงเรียนวิถิพุทธ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 2”. *วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา*. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2560). *ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง (ฉบับปรับปรุงพ.ศ. 2560) ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.

